

אמר ליה אילפא: הא ברייתא מני —

א-ו רבי מאיר במשנתנו, היא! דאמר "מצוה לקיים דברי המת". ולכן עלינו לחשוב תמיד מה היה רצון הנפטר.

אמר רב חסדא, אמר מר עוקבא: הלכתא, בין שאמר "תנו שקל", ובין שאמר "אל תתנו אלא שקל", נותנין להם כל צורכם.

ומקשינן: מדוע כשאמר — "אל תתנו להם אלא שקל" נותנים להם כל צורכם? הא קיימא לן הלכה כרבי מאיר, דאמר "מצוה לקיים דברי המת",⁽¹⁰⁰⁾ והרי המת צוה לתת להם רק שקל לשבוע ולא יותר!?

ומשינין: הני מילי שיש לנו להקפיד על מילוי דבריו, בצואתו אודות מילוי אחרניתא [בענינים אחרים בעלמא]. אבל בהא, בענין מזונות בניו, מינח ניהא ליה לאביהם המת שיתנו להם כל צרכם. והא דאמר הכי ["אל תתנו להם אלא שקל"], לזרוזינהו הוא דאתא. שלא יתעצלו בחיפוש אחר מזונותיהם.

תנן התם: הפעוטות, מקחן מקח וממכרן מכר במטלטלים. אבל בקרקעות לא, עד שיביא שתי שערות. ואם בא למכור נכסי אביו שנפלו לו בירושה, אינו יכול למוכרם עד שיהיה בן עשרים.

אמר רפרם: לא שנו שיכולים הפעוטות

למכור בעצמם את מטלטליהם אלא שאין שם אפוטרופוס שאחראי למחייטם.

אבל אם יש שם אפוטרופוס, אין מקחן מקח ואין ממכרן מכר.

ממאי [מנין למד רפרם את דבריו]?

מדקתני במשנתנו — "אין מעשה קטנה כלום". ועל כרחך משום שיש שם אפוטרופוס.

ומקשינן: דלמא היכא דאיכא שלישי שאני? כיון שפירש האב בפירוש מה יעשה השלישי ברכוש, אין לנו לשנות מכך. אך באפוטרופוס שלא צוהו האב בפירוש מה יעשה ברכוש, דילמא יכולים הפעוטות למכור, שהרי אף האפוטרופוס ימכור לבסוף לצורך מזונותיהם, ואין זה שינוי מצות המת!?

ומשינין: אם כן, שהטעם במשנה הוא משום שנצטוה השלישי מה לעשות ברכוש, ליתני "אבל בקטנה — יעשה שלישי מה שהושלש בידו".

מאי, מדוע נקטה המשנה בלשון "אין מעשה קטנה כלום"?

שמע מינה, שאפילו בעלמא, כל מקום שיש אפוטרופוס — אין מעשה קטנים כלום!

הדרן עלך פרק מציאת האשה

השליש את המעות ביד שלישי. וכן אם מת הנותן בחיי המקבל. אבל בלאו כי אין מצוה לקיים דבריו. אך אם צוה כשהיה שכיב מרע — בכל ענין יש לקיים דבריו.

לפלוני", אם היה הראשון ראוי ליורשו, אין לשני כלום. ועיין בשיטמ"ק.

100. כתבו התוספות, שגם אם צוה בעודו בריא, ומת, מצוה לקיים דבריו. ברם, כל זה רק אם